

QUADERNS DE L'ICPS

Eleccions a Catalunya

Cap a una reedició del vot dual i l'abstenció diferencial?

Lucía Medina

Institut de Ciències Polítiques i Socials

Universitat Autònoma de Barcelona

Institut de Ciències Polítiques i Socials
Adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona

09

Gener 2015

L'Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS) és un consorci creat l'any 1988 per la Diputació de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona, institució aquesta última a la qual hi és adscrit a efectes acadèmics.

Quaderns de l'ICPS són breus monografies que analitzen diversos aspectes de les actituds i el comportament polític de la ciutadania i que tenen com a un dels seus objectius principals la divulgació científica dels fenòmens polítics entre un públic ampli, no especialitzat, però interessat a tenir-ne un millor coneixement.

Aquesta és una publicació trimestral en format *on-line*, dirigida i realitzada pel grup de recerca en Comportament Polític i Electoral del propi Institut, en col·laboració amb altres investigadors externs.

Aquest treball no pot ésser reproduït sense el permís de l'autora.

Des de ja fa un temps les previsions electorals auguren canvis importants tant en el cas de la celebració d'unes eleccions al Congrés dels Diputats com d'unes eleccions al Parlament de Catalunya. Canvis de gran calat, que implicarien una disminució considerable dels suports que tradicionalment havien rebut les forces polítiques que fins ara havien dominat l'escena política, en benefici d'altres partits, alguns d'ells d'encuny recent. Tanmateix, la magnitud i la mena de canvis que s'endevinen a Catalunya difereixen segons el tipus d'elecció. És a dir, una part significativa de l'electorat no actuaria de la mateixa manera en unes eleccions i altres. En què consistiria aquest comportament diferenciat? A quines forces polítiques afectaria i de quina forma? Aquest *Quadern* intenta donar resposta a aquestes qüestions, tot servint-se dels resultats del Sondeig d'Opinió de l'ICPS, el treball de camp del qual es va dur a terme per GESOP, just després de la celebració del procés participatiu del 9-N, del 12 de novembre al 6 de desembre¹.

El Sondeig de l'ICPS de 2014: Previsions diferents per a eleccions diferents

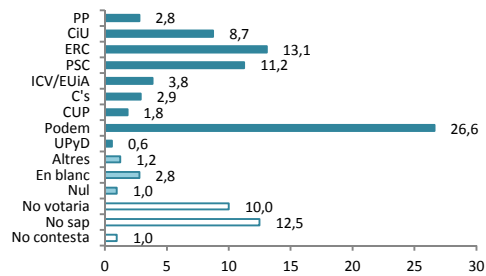
Com en altres enquestes publicades recentment², el Sondeig de l'ICPS també recull moviments destacats en les preferències electorals de l'opinió pública catalana. Així, només tenint en compte el vot declarat en unes hipotètiques eleccions generals (intenció di-

¹ Els resultats del Sondeig de 2014 i d'anys anteriors es troben disponibles a la web <http://www.icps.cat/>

² Per exemple, les enquestes del CEO o les de GESOP a *El Periódico*; de Metroscopia a *El País*; de Sigma Dos a *El Mundo*; o de Feedback a *La Vanguardia*.

recta de vot), Podem es convertiria en la força més votada a Catalunya, amb un 26,6 per cent dels vots, seguida d'ERC (13,1%) i el PSC (11,2%).

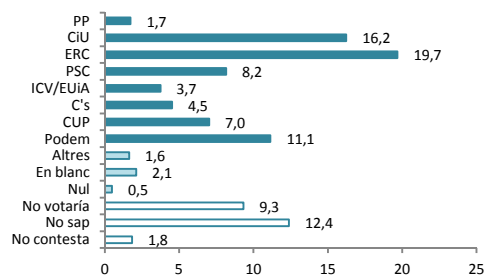
Gràfic 1. Intenció directa de vot en les eleccions generals

Font: Sondeig Opinió Catalunya 2014, ICPS

Aquests resultats significarien a més un canvi fonamental en l'ordenació dels partits en funció dels vots que van aconseguir a les passades eleccions generals del 20 de novembre de 2011, quan CiU va ser la formació més votada (18,1% dels vots sobre el cens), seguida del PSC (17,1%) i del PP (13,3%). Llevat de Ciutadans i la CUP, tots els partits perdrien suports electorals respecte de l'anterior sondeig de l'ICPS, realitzat l'octubre de 2013, essent aquestes pèrdues més quantioses en termes relatius per a ICV-EUiA (-56%), PP (-47%), PSC (-38%) i CiU (-31%). Fins i tot l'abstenció decreixeria en quasi 5 punts percentuals.

Gràfic 2. Intenció directa de vot en les eleccions al Parlament de Catalunya

Font: Sondeig Opinió Catalunya 2014, ICPS

Podem també irrompria a les eleccions al Parlament de Catalunya, però en aquest cas, el seu grau de penetració seria molt menor. En unes eleccions generals arribaria a convertir-se en la primera força, mentre que en unes autonòmiques esdevindria la tercera (11,1% dels vots), per sota d'ERC (19,7%) i de CiU (16,2%). D'altra banda baixarien posicions en unes catalanes, respecte dels resultats obtinguts en les eleccions al Parlament de 2012, el PSC, ICV-EUiA, però sobretot el PP; C's es mantindria i la CUP pujaria dos esglaons. De fet, les perspectives electorals de tots els partits empitjoren quan es comparen amb la intenció directa de vot del Sondeig de 2013 llevat de la CUP: en termes relatius perden vots ICV-EUiA (-49%), PP (-39%) i C's (-34%), i en menor quantia PSC (-11%), ERC (-10%) i CiU(-9%).

És a dir, el canvis que es detecten en unes eleccions i altres no són exactament iguals, circumstància de la que donen fe les matrius de transvasament de vot corresponents entre record i intenció de vot. En ambdós casos s'aprecia una fragmentació del vot, la irrupció enèrgica de Podem i una volatilitat electoral important però amb matisos significatius segons el tipus d'eleccions que es tracti (veure taules 1 i 2).

Per exemple, en el cas de la celebració d'un esdeveniment general, Podem seria la formació protagonista, recollint quantitats significatives de vot de pràcticament totes les forces polítiques. Es tractaria, doncs, d'un fenomen més aviat transversal i de protesta, que principalment trauria suports d'ICV-EUiA (de qui s'emportaria el 49% dels seus antics vo-

Taula 1. Matriu de transvasament de vot, eleccions generals

		Record de vot a les eleccions generals de 2011									
		PP	CiU	ERC	PSC	ICV/ EUiA	UPyD	Altres	En blanc	Nul	No va votar
Intenció de vot eleccions generals	PP	32,1	2,1		0,6						0,6
	CiU	1,5	48,5	2,2	0,6			3,0			1,1
	ERC		13,4	67,4	1,7	5,3		3,0	0,0		1,7
	PSC	1,5	3,6	2,2	41,9	1,8	22,2		8,3		3,6
	ICV/EUiA	1,5	0,5	0,0	1,1	31,6		3,0			1,7
	C's	13,9	0,5		1,1		55,6	18,2	8,3		1,1
	CUP		1,0	4,3		1,8		3,0	8,3		1,7
	Podem	19,7	11,9	17,4	32,4	49,1		39,4	25,0	30,0	31,9
	UPyD	1,5			1,1				0,0		0,6
	Altres		0,5			1,8		18,2			0,6
	En blanc		1,0		3,4	1,8			33,3		2,2
	Nul				1,1	1,8		3,0		50,0	0,6
	No votaria	5,8	6,2	2,2	1,7					10,0	38,2
	No sap	22,6	10,8	4,3	13,4	5,3	22,2	9,1	16,7	10,0	14,1
No contesta			0,0							0,6	
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
(N)	(137)	(194)	(46)	(179)	(57)	(9)	(33)	(12)	(10)	(361)	

Percentatges de columna. Les dades han estat ponderades a fi d'ajustar el record de vot de les eleccions generals a les xifres reals de vot obtingudes per cada opció política.

Font: Sondeig Opinió Catalunya 2014, ICPS

tants), el PSC (32%), així com d'ERC i CiU (17 i 12%), i del PP (20%), i que a més aconseguiria la mobilització d'electorat anteriorment abstencionista (32%). D'altra banda, i com a conseqüència en gran part de l'èxit de Podem, la fidelitat

electoral se situaria en cotes inusualment baixes. Només ERC retindria una mica més de dos terços del seu vot, mentre que la resta de forces en perdria més de la meitat: els ecosocialistes i els populars catalans, els que més. Els

primers per la competència directa de Podem, i els segons perquè patirien un correctiu important, del que C's seria una de les formacions més beneficiades. No obstant això, s'ha de tenir en compte que un 23 per cent de les persones que van votar el PP el 2011 encara no té decidit el que farà el dia de les eleccions.

En canvi, el comportament de l'electorat català en unes eleccions autonòmiques se separaria en alguns aspectes de l'escenari esbossat per a unes eleccions generals. Perquè l'estrena de Podem en l'arena autonòmica, encara que

molt espectacular, no superaria els vots d'ERC ni de CiU. Semblaria doncs, que mentre en unes eleccions generals prevaldria la crítica al bipartidisme i un major desig de renovació política, en les eleccions al Parlament, el gruix de la competència partidista giraria al votant de la qüestió independentista, —de fet aquest ha estat l'argument plantejat a l'hora de l'anunci de la convocatòria d'eleccions per al proper 27 de setembre—, tot restant en un segon terme la rendició de comptes davant de la ciutadania, no tan sols dels partits amb responsabilitats de govern, sinó també de la resta de forces polítiques.

Taula 2. Matriu de transvasament de vot, eleccions al Parlament de Catalunya

		Record de vot a les eleccions al Parlament de 2012										
		PP	CiU	ERC	PSC	ICV/EUiA	C's	CUP	Altres	En blanc	Nul	No va votar
Intenció de vot a les eleccions al Parlament	PP	46,7	0,5									
	CiU	6,7	61,6	4,2	4,9			4,3		0,0		4,8
	ERC		13,0	80,2	2,9	7,2			7,0			7,2
	PSC	3,3	2,3	1,0	47,6	1,4				0,0		3,0
	ICV/EUiA				1,9	39,1	2,0		18,6			1,2
	C's	6,7	0,9		3,9	1,4	78,4		7,0	12,5		3,6
	CUP		2,3	5,2		5,8		87,0	23,3	0,0		1,8
	Podem	6,7	4,2	3,1	16,5	31,9	5,9	4,3	11,6	37,5	20,0	14,1
	UPyD						2,0		7,0			
	Altres					5,8	2,0	0,0	18,6	0,0		1,2
	En blanc		1,4		1,0	1,4			7,0	25,0		3,6
	Nul		0,5	1,0	1,0						40,0	
	No votaria	6,7	1,4		3,9		2,0			12,5	40,0	45,5
	No sap	23,3	12,0	4,2	16,5	5,8	7,8	4,3		12,5		14,1
	No contesta			1,0								
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
(N)	(90)	(216)	(96)	(103)	(69)	(51)	(23)	(43)	(8)	(5)	(334)	

Percentatges de columna. Les dades han estat ponderades a fi d'ajustar el record de vot a les eleccions al Parlament a les xifres reals de vot obtingudes per cada opció política.

Font: Sondeig Opinió Catalunya 2014, ICPS

I és precisament pel pes de la qüestió nacional, dintre de la qual Podem no té (encara?) una posició definida, que la capacitat de la resta dels partits de retenir vots seria més alta en unes eleccions autonòmiques que en unes generals. La CUP, ERC i C's exhibirien taxes de fidelitat electoral molt elevades (87, 80 i 78%), mentre que CiU, malgrat conservar també més vots en comparació amb unes eleccions al Congrés dels Diputats,

acusaria un cert desgast i perdria suports entre les seves files, els més nombrosos en favor dels republicans. En canvi, ICV-EUiA i el PSC, per un costat, i el PP per l'altre, serien les formacions que patirien més fuites (una altra vegada, però, menys quantioses que en unes generals). Els ecosocialistes experimentarien la mossegada de Podem, ja vista en la intenció de vot en les generals, mentre que els que deserten del PSC es

trobarien dividits entre el partit de Pablo Iglesias i la indecisió.

Les discrepàncies de vot entre generals i autonòmiques

Aquestes diferències observades en la intenció de vot als partits depenent del tipus de convocatòria electoral es confirmen un cop que s'examina el que farien els mateixos individus quan se'ls interpel·la pel seu comportament futur en cadascuna de les eleccions (veure taula 3).

En primer lloc, destaca la congruència més gran en la intenció de vot dels electors dels partits d'àmbit estrictament català, és a dir, que no formen

part de ni tenen vinculació amb partits presents a tota Espanya. La totalitat dels que votarien C's en unes generals, i la gran majoria dels que ho farien per CiU, ERC i la CUP, també els votarien en les eleccions al Parlament de Catalunya. Totes aquestes formacions serien les que més es beneficiarien de les diferències en la intenció de vot entre generals i catalanes, mentre que els populars, els socialistes i els ecosocialistes serien els més perjudicats. Els primers perquè obtindrien menys suports en les autonòmiques en benefici de CiU i C's; els segons perquè perdrien vots en favor de la federació convergent, i els tercers perquè alguns dels vots que rebrien en unes generals servirien per engrossir les llistes de la CUP i ERC a les eleccions al Parlament.

Taula 3. Coherència entre la intenció de vot en les eleccions generals i al Parlament de Catalunya

		Intenció de vot eleccions generals															
		PP	CiU	ERC	PSC	ICV/EUiA	C's	CUP	Podem	UPyD	Altres	En blanc	Nul	No votaria	No sap	No contesta	
Intenció de vot eleccions al Parlament	PP	56,9	1,9							33,3							
	CiU	17,6	89,3	9,9	14,7			7,1	6,8		11,1	13,6		4,3	12,9		
	ERC		6,8	80,3	6,9	9,7		14,3	12,5			13,6	33,3	10,5	2,2		
	PSC			1,4	57,8	6,5			2,1						2,2		
	ICV/EUiA			2,8	1,0	48,4			4,6		22,2				0,7		
	C's	15,7			2,9	3,2	100,0		3,2						2,5	0,7	
	CUP		1,0	4,2		12,9		78,6	7,8					16,7	4,9	2,2	
	Podem					3,2			43,8	33,3			0,0			1,4	
	UPyD					6,5				33,3							
	Altres					3,2			2,5		66,7					0,7	
	En blanc								1,4				45,5		1,9	1,4	
	Nul								0,4				41,7				
	No votaria	7,8			5,9				8,9	0,0			18,2	8,3	66,0	12,2	
	No sap	2,0	1,0	1,4	10,8	6,5			6,0				4,5		9,9	63,3	
	No contesta												4,5			100,0	
	Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	(N)	(51)	(103)	(71)	(102)	(31)	(38)	(14)	(281)	(6)	(9)	(22)	(12)	(162)	(139)	(2)	

Percentatges de columna. Dades ponderades.

Font: Sondeig Opinió Catalunya 2014, ICPS

Però sens dubte, el cas que crida més l'atenció és el de Podem. Només el 44 per cent de les persones que el votarien en unes generals faria el mateix en unes eleccions catalanes, adreçant-se la majoria dels seus vots en aquest últim cas cap als partits sobiranistes/independentistes (ERC, la CUP i CiU, en

aquest ordre), però també cap a l'abstenció.

Es torna, doncs, a comprovar la doble naturalesa del fenomen de Podem a Catalunya. Segons aquestes previsions, i si la situació no varia, Podem no aconseguiria en les properes eleccions del 27-S

l'èxit aclaparador i transversal que se suposa que gaudiria en unes futures eleccions generals. La seva estrena al Parlament de Catalunya seria igualment important, però assoliria menys suports en la mesura que, com es veurà més endavant, el seu electorat desplegaria un patró de vot a mig camí entre, d'un costat, la reedició en clau de protesta del vot dual i, de l'altre, l'abstenció diferencial.

El fonaments socials i actitudinals del vot

Al llarg d'aquesta anàlisi s'ha insistit en el caràcter transversal del vot a Podem quant a les generals, en el sentit que en aquest tipus de comicis atrauria el suport de col·lectius diversos conjuminats en la seva crítica contra la classe política tradicional, "la casta", i especialment contra els dos grans partits. No obstant,

Taula 4. Intenció de vot i ideologia

Intenció de vot eleccions generals								
	Extrema esquerra	Esquerra	Centre esquerra	Centre	Centre dreta	Dreta	No sap	No contesta
PP		0,8	2,1	2,8	23,8	39,5	8,9	
CiU		3,6	19,3	21,6	40,5	20,9	2,7	
ERC	11,1	14,2	14,5	5,7	2,4			
PSC	2,8	11,3	16,6	10,8	2,4	14,0	15,8	
ICV/EUiA	8,3	8,9	2,8	0,6				
C's		1,2	1,4	9,1	11,9		7,5	
CUP	8,3	4,0	1,4					
Podem	47,2	48,2	29,7	27,8	7,1	11,6	22,6	62,5
No votaria	22,2	7,7	12,4	21,6	11,9	14,0	42,5	37,5
Total	100	100	100	100	100	100	100	100
(N)	(36)	(247)	(145)	(176)	(42)	(43)	(146)	(16)

Intenció de vot eleccions al Parlament de Catalunya								
	Extrema esquerra	Esquerra	Centre esquerra	Centre	Centre dreta	Dreta	No sap	No contesta
PP		1,2		3,2	31,7	19,1	8,1	
CiU	4,0	7,1	32,0	30,1	39,0	25,5	9,4	
ERC	8,0	32,0	22,0	8,1	2,4	2,1	2,0	23,1
PSC	8,0	7,1	12,7	5,9	7,3	6,4	8,7	
ICV/EUiA	4,0	13,0	2,0	2,2			0,7	
C's		1,6	6,0	14,5	12,2	14,9	10,7	
CUP	36,0	12,6	4,7				0,7	0,0
Podem	24,0	19,0	10,0	12,4	2,4	12,8	10,7	30,8
No votaria	16,0	6,3	10,7	23,7	4,9	19,1	49,0	46,2
Total	100	100	100	100	100	100	100	100
(N)	(25)	(253)	(150)	(186)	(41)	(47)	(149)	(13)

Dades ponderades.

Font: Sondeig Opinió Catalunya 2014, ICPS

aquesta heterogeneïtat no significa que no hi hagi sectors socials més proclius que d'altres a votar Podem. Per exemple, la formació violeta rebria sobretot el vot dels més joves (49%), dels estudiants (71%), dels aturats (42%), i dels treballadors manuals no qualificats (41%) (veure taules A1, A2 i A3 a l'apèndix). D'altra banda, Podem també recolliria el favor majoritari de les persones que es consideren d'extrema esquerra i

esquerra (47 i 48%), obtindria un predicament no gens menyspreable entre els electors de centre esquerre i centre (30 i 28%), i rebria una proporció de suport important des de les identitats nacionals mixtes, tot destacant la del grup dels que se senten tan espanyols com catalans (40%) (veure taules 4 i 5).

Tanmateix, i tal com s'ha comentat abans, més de la meitat de les persones

que votaria a Podem en unes eleccions generals no ho faria en les eleccions al Parlament de Catalunya, alhora que variarien alguns dels fonaments socials del comportament electoral que sustenten el seu vot entre unes eleccions i altres. Així, i en primer lloc, en el cas de les eleccions catalanes i en comparació amb el que podria passar en unes generals, CiU, ERC, la CUP i C's desplaçarien a Podem del seu lloc predominant com a força preferida entre totes les franges d'edat, però especialment entre els que tenen de 35 a 50 anys, una part signifi-

cativa dels quals s'abstindrien en unes autonòmiques (veure taula A1 a l'apèndix). En segon lloc, també disminuiria l'ascendent de Podem entre les diferents categories en què es poden agrupar els individus segons la seva relació amb l'activitat: només recaptaria la majoria dels vots dels estudiants (33%), però a banda d'això patiria la dura competència d'ERC pel suport dels ocupats i els aturats, i de CiU en el cas dels jubilats i les mestresses de casa (veure taula A2).

Taula 5. Intenció de vot i sentiment de pertinença

Intenció de vot eleccions generals							
	Únicament espanyol	Més espanyol que català	Tan espanyol com català	Més català que espanyol	Únicament català	No sap	No contesta
PP	9,3	28,9	7,5	1,4	0,5		
CiU			3,1	25,9	27,9		
ERC			1,0	13,6	23,9		
PSC	27,8	6,7	13,4	13,6	5,6		
ICV/EUiA	1,9	2,2	3,4	6,8	3,0		6,7
C's	9,3	8,9	7,2				6,7
CUP			0,3	1,4	5,6		
Podem	22,2	28,9	39,8	28,6	20,3	100,0	66,7
No votaria	29,6	24,4	24,3	8,8	13,2		20,0
Total	100	100	100	100	100	100	100
(N)	(54)	(45)	(387)	(147)	(197)	(7)	(15)

Intenció de vot eleccions al Parlament de Catalunya							
	Únicament espanyol	Més espanyol que català	Tan espanyol com català	Més català que espanyol	Únicament català	No sap	No contesta
PP	4,9	24,5	6,9		0,5		
CiU	3,3	6,1	10,0	33,3	36,4		
ERC	1,6	2,0	6,4	27,3	36,4		
PSC	21,3	8,2	10,0	8,0	0,5		
ICV/EUiA	6,6	2,0	4,1	8,0	3,0		23,1
C's	6,6	8,2	14,7	0,7			7,7
CUP			1,8	6,7	16,2		
Podem	19,7	6,1	19,0	13,3	2,0	33,3	38,5
No votaria	36,1	42,9	27,0	2,7	5,1	66,7	30,8
Total	100	100	100	100	100	100	100
(N)	(61)	(49)	(389)	(150)	(198)	(6)	(13)

Dades ponderades.

Font: Sondeig Opinió Catalunya 2014, ICPS

I en tercer lloc, i de forma similar, el pes de Podem entre les diferents classes socials seria molt menor, al temps que hi creixeria la presència de la resta de partits, llevat del PSC. Així, CiU, ERC i C's augmentarien la seva influència entre la classe dels propietaris (25, 20 i 6%), formada per empresaris, autò-

noms i agricultors; ERC i la CUP entre la classe de servei (24 i 13%), composta de directius, professionals i tècnics; i CiU i ERC entre la classe dels treballadors no manuals, integrada per empleats d'oficina i comerç, i administratius (23 i 20%). Amb tot, els canvis més rellevants tindrien lloc en les classes dels

treballadors manuals amb qualificació i sense, dintre de les quals pujaria el vot de CiU i ERC, així com de C's, la CUP i el PP, mentre que la presència del PSC i sobretot la de Podem s'hi reduiria (veure taula A3). Però el més significatiu és que la majoria dels treballadors manuals optaria per l'abstenció en unes futures eleccions al Parlament (27 i 25%), constituint un dels grups protagonistes del fenomen de l'abstenció diferencial durant tant de temps característic del comportament electoral a Catalunya.

Això no obstant, no tan sols variarien alguns dels fonaments socials sobre els que se sustenta el vot de Podem en cada tipus d'elecció, sinó que també es modificaria el pes relatiu dels suports que rebria des dels diferents grups ideològics i d'adscripció nacional. Així, i per exemple, en unes eleccions catalanes la CUP agafaria el predomini de Podem en l'espai d'extrema esquerra (36%), ERC faria el mateix en el segment d'esquerra (32%) i CiU venceria en els grups de centre esquerra i centre (32% i 30%) (veure taula 4). És a dir, els partits sobiranistes/independentistes augmentarien la seva presència en aquests espais ideològics, no només a expenses de Podem, sinó també de la seva ocupació tradicional per part del PSC i ICV-EUiA.

Paral·lelament, la disminució de Podem en tots els espais identitaris, però especialment entre els que se senten més espanyols que catalans i únicament catalans es produiria en virtut d'un increment important de l'abstenció en el primer cas, i d'una transferència del vot cap a les formacions partidàries de la independència, en el segon, en una nova mostra de desplegament de les dinàmiques del vot dual i l'abstenció diferencial.

Cap a una reedició del vot dual i l'abstenció diferencial?

La imatge resultant de la competència partidista a Catalunya no s'allunyaria, doncs, gaire d'aquella representativa del vot a Catalunya fins fa poc. A grans trets aquesta imatge significava que una part important de l'electorat que votava el PSC en les generals, triava a CiU en les autonòmiques —vot dual—, o bé s'abstenia —abstenció diferencial—, tractant-se sobretot en ambdós casos de persones d'esquerres amb identitat espanyolista, i essent l'abstenció diferencial quantitativament més gran que el vot dual.

Tanmateix, la reedició d'aquests dos fenòmens no es produiria sense matisos importants. En primer lloc, per l'aparició de nous actors (o el reforçament dels més recents) i per l'afebliment d'altres: tal és el cas de Podem i de la CUP i C's, per una banda, i del PSC i ICV-EUiA, per l'altra. En segon lloc, i com a conseqüència de l'anterior, per la fragmentació més gran de l'oferta política. I en tercer lloc, per la polarització més gran al voltant de l'eix nacional.

Però la variació més important en aquesta nova edició del vot dual i l'abstenció diferencial es refereix al canvi d'actors protagonistes. Perquè si abans eren els electors del PSC en les generals els que votaven a CiU en les autonòmiques o bé s'abstienien, Podem seria ara la formació que encapçalaria ambdós fenòmens. Les previsions electorals li auguren bons resultats en unes eleccions generals, però en les eleccions al Parlament de Catalunya no aconseguiria la mateixa centralitat. Una part important dels seus votants optaria per dipositar la seva confiança en partits sobiranistes/independentistes, mentre que

una altra part es decantaria per no anar a votar (encara restaria conèixer què farien els indecisos).

No obstant, i a diferència del que passava abans, en aquesta ocasió i pel que fa a Podem, el vot dual superaria l'abstenció diferencial en escriure. Prop de la meitat dels votants que triarien Podem en unes generals però no en les autonòmiques, votaria per ERC, la CUP o CiU en aquests darrers comicis, mentre que al voltant d'un 15 per cent s'abstindria i un 10 per cent es mantindria indecís. A més, el caràcter del vot dual també variaria. La preferència en el passat dels votants socialistes per CiU en les eleccions al Parlament tenia a veure amb la percepció que la formació convergent era la més adequada per governar la Generalitat, amb la imatge que es tractava del partit que millor representava els interessos dels catalans com a col·lectiu, mentre que l'opció actual de dividir el vot entre Podem i els partits favorables a la independència segons el tipus d'elecció seguiria raonaments quelcom diferents.

Perquè cal tenir en compte que si bé el 69 per cent dels que votarien a Podem en les dues convocatòries declaren simpatitzar per aquesta formació, aquest percentatge es veu reduït fins el 37 per cent en el cas dels que votarien a Podem en les generals però no en les autonòmiques. Dintre d'aquest grup, les simpaties de partit sobretot es reparteixen entre CiU, ERC i la CUP, i també entre ICV-EUiA. És a dir, el vot a Podem semblaria adoptar un caràcter a mig camí entre el vot calculat i la protesta.

És com si els votants que protagonitzarien aquests moviments optessin per un *vot tàctic expressiu* en les eleccions generals, trobant en Podem el partit ade-

quat, perquè si bé potser no s'ajusti a l'enfocament que tenen sobre la qüestió nacional i la independència de Catalunya, sí que els serviria per expressar el seu rebuig contra el Govern central, en particular, i la política espanyola, en general.

Conscients de la influència reduïda del vot a les formacions sobiranistes/independentistes en unes eleccions al Congrés dels Diputats, els nous votants duals aprofitarien aquest tipus de comicis per expressar el seu descontentament votant el partit que més podria trasbalsar l'escena política espanyola, un partit que a més declara defensar el dret a decidir de forma genèrica. Amb tot, els punts de confluència acabarien aquí, ja que dins d'aquests votants duals, només el 3 per cent considera que Podem és el partit que millor defensa els interessos dels catalans, front el 20 per cent que creu que es tracta d'ERC, el 13 que declara que seria la CUP o el 12 que pensa en CiU. Es tornaria a apreciar aquí, doncs, el caràcter tàctic expressiu del vot a Podem.

D'altra banda, una part rellevant, encara que menor, dels que votarien a Podem en unes generals s'abstindria en les eleccions al Parlament de Catalunya (al voltant d'un 15%). Però a diferència dels que optarien per partits sobiranistes/independentistes, els quals se situen en posicions més aviat esquerranes i catalanistes (i fins i tot identitàriament duals, a prop d'un 20%), la gran majoria d'aquest grup d'abstencionistes diferencials provindria del centre dual, o del centre més aviat espanyolista, o dels que no defineixen la seva ideologia i responen que se senten tan espanyols com catalans.

En altres paraules, l'abstenció diferencial procedent de Podem novament ten-

diria a recaure entre l'electorat amb identitats mixtes o més espanyolistes, però seria menor i tindria un caràcter menys esquerrà i més de centre en comparació amb l'abstenció diferencial que afectava el PSC.

Fins aquí aquesta aproximació a l'estudi del comportament previsible de l'electorat català en les eleccions al Parlament anunciades per al proper 27 de setembre i en unes futures eleccions generals. Quedaria, però, per confirmar

l'esdeveniment dels fenòmens esbossats i conèixer la seva magnitud, un cop se celebrin ambdós comicis. Amb tot, el temps que resta encara obre la porta als canvis sobtats d'escenari. Perquè si bé les predisposicions i les preferències polítiques bàsiques dels electors tendeixen a l'estabilitat, les notícies contínues sobre les vicissituds i les accions dels partits en aquesta etapa tan convulsa componen un panorama volàtil de difícil predicció.

Apèndix

Taula A1. Intenció de vot i edat

	Intenció de vot eleccions generals					Intenció de vot eleccions al Parlament de Catalunya				
	De 18 a 24 anys	De 25 a 34 anys	De 35 a 50 anys	De 51 a 64 anys	De 65 i més anys	De 18 a 24 anys	De 25 a 34 anys	De 35 a 50 anys	De 51 a 64 anys	De 65 i més anys
	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
PP	3,9	2,9	4,4	5,4	11,3 ^C	4,8	2,3	2,2	3,7	12,0 ^{B CD}
CiU		6,6	9,1	16,1 ^B	20,1 ^{B C}	22,6 ^B	6,8	12,6	22,5 ^{B C}	32,5 ^{B C}
ERC	11,8	10,3	9,8	6,5	6,4	17,7	17,3	15,8	17,8	14,5
PSC	3,9	8,8	8,4	15,1	17,6 ^C	1,6	9,0	7,6	9,4	9,0
ICV/EUiA	2,0	3,7	2,5	7,0	2,0	1,6	9,8 ^E	4,0	6,3	2,0
C's		5,1	5,1	2,7	5,9	1,6	8,3	9,7	8,4	6,0
CUP		3,7	1,5	1,6	1,0	1,6	12,8 ^E	6,8	4,7	1,5
Podem	49,0 ^E	40,4 ^E	35,3 ^E	32,8 ^E	19,6	24,2 ^E	16,5	12,2	15,2	8,5
No votaria	29,4	18,4	24,0 ^D	12,9	16,2	24,2	17,3	29,1 ^{D E}	12,0	14,0
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
(N)	(51)	(136)	(275)	(186)	(204)	(62)	(133)	(278)	(191)	(200)

Dades ponderades. Cadascuna de les lletres que acompanyen a un percentatge indica que aquest és significativament major que el percentatge de la columna al qual aquesta lletra fa referència. Diferències de percentatges estadísticament significatives al nivell del 5% segons la prova z amb correcció de Bonferroni.

Font: Sondeig Opinió Catalunya 2014, ICPS

Taula A2. Intenció de vot i situació laboral

	Intenció de vot eleccions generals					Intenció de vot eleccions al Parlament de Catalunya				
	Treballa	Jubilats i pensionistes	Aturats	Estudiants	Mestresses de casa	Treballa	Jubilats i pensionistes	Aturats	Estudiants	Mestresses de casa
	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
PP	4,4	11,2 ^A	3,3			2,8	11,0 ^A	3,4		
CiU	11,0	16,9 ^C	5,6		18,8	15,0	26,8 ^A	14,9	16,7	31,1
ERC	9,5	6,6	4,4	29,4 ^{B CE}	4,2	17,8	13,4	18,4	20,8	8,9
PSC	9,5	19,0 ^A	8,9		8,3	7,8	9,3	6,9		8,9
ICV/EUiA	3,7	2,9	5,6		4,2	5,9	4,1	5,7		
C's	4,0	5,4	3,3		6,3	8,0	8,1	8,0	4,2	8,9
CUP	1,8	2,1	2,2			8,3 ^B	1,6	4,6	0,0	
Podem	35,9 ^B	22,3	42,2 ^B	70,6 ^{A BE}	25,0	13,3	10,2	18,4	33,3 ^B	17,8
No votaria	20,3	13,6	24,4		33,3 ^B	21,1	15,4	19,5	25,0	24,4
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
(N)	(454)	(242)	(90)	(17)	(48)	(460)	(246)	(87)	(24)	(45)

Veure nota a peu de la taula A1. Font: Sondeig Opinió Catalunya 2014, ICPS

Taula A3. Intenció de vot i classe social*

	Intenció de vot eleccions generals					Intenció de vot eleccions al Parlament de Catalunya				
	Prop.	Classe servei	Treb. no manuals	Treb. manuals qualif.	Treb. manuals no qualif.	Prop.	Classe servei	Treb. no manuals	Treb. manuals qualif.	Treb. manuals no qualif.
	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
PP	16,0 ^{BCE}	1,3	3,2	6,6	4,2	8,4 ^B	0,6		9,8 ^B	6,7 ^B
CiU	13,3	19,6 ^E	15,4 ^E	9,9	6,1	24,5	19,5	22,9	13,1	16,8
ERC	9,3	18,4 ^{DE}	9,0	1,7	4,6	19,6	23,7 ^{DE}	19,7	8,2	11,9
PSC	8,0	7,0	13,5	16,5	13,7	4,2	7,1	8,3	9,0	9,7
ICV/EUiA	2,7	8,9 ^{DE}	3,2	0,8	2,3	4,2	11,2 ^E	5,7		2,2
C's	2,7	8,2	2,6	5,0	4,6	6,3	7,1	5,1	12,3	9,0
CUP	4,0	3,2	0,6	0,8	0,4	4,2	13,0 ^{ACE}	2,5	7,4	3,4
Podem	24,0	24,7	34,6	35,5	40,8 ^{AB}	11,9	10,1	17,2	13,1	15,3
No votaria	20,0 ^B	8,9	17,9	23,1 ^B	23,3 ^B	16,8	7,7	18,5 ^B	27,0 ^B	25,0 ^B
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
(N)	(150)	(158)	(156)	(121)	(262)	(143)	(169)	(157)	(122)	(268)

* Es tracta de la classificació col·lapsada de classe social de Goldthorpe que agrupa els individus en funció de la seva feina actual o passada o de la feina de la persona que aporta més ingressos a la llar. La classificació inclou les classes socials següents: 1) Propietaris: agricultors, empresaris, autònoms; 2) Classe de servei: directius, professionals, tècnics; 3) Treballadors no manuals: empleats d'oficina i comerç, administratius; 4) Treballadors manuals qualificats: de la indústria o la construcció; 5) Treballadors manuals no qualificats: de la indústria o la construcció. També inclou els treballadors dels serveis i els assalariats agraris. Veure nota a peu de la taula A1. Font: Sondeig Opinió Catalunya 2014, ICPS